

DANMARKS NATIONALBANK

28. NOVEMBER 2018 — NR. 20

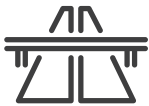
KALAALLIT NUNAATA ANINGAASAQARNERA

Siuariartorluarneq sulisussaaleqinerlu

Aningaasaqarnikkut akit qaffapiloorsinnaanerit

Kalaallit Nunaata aningaasaqarnerata ukiorpasuarini siuariartorluarsimanerata kinguneranik suliffissaaleqisoqarpiangilaq sulisussaqaarniarnerlu ajornartorsiutaavoq. Taamaattumik akit qaffapiloorsinnaanerit aarleqqutigineqarsinnaavoq, aningaasaqarnermullu politikki sukannersuusariaqarpoq.

Mittarfiliortitsinissat aningaasaqarnermut ajornartorsiortitsisinaapput

Nunap atortulersugaanerata inuussutissarsiutillu pitsangorsarnissaat anguniarlugit nutaanik pingasunik mittarfiliortitsinissamut aningaasaliinissat nunap aningaasaqarneranut ajornartorsiortitsisapput, ingammik ataatsikkut sananeqassappata. Kalaallit Nunaanni Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit mittarfiliortiternissat tulleriarneqarnissaat siunnersuutigaat.

Namminiilivinnissaq inuussutissarsiornermullu politikki

Namminiilivinnissamik inuuniarnikkullu atukkanik pitsaasunik kissaatit piviusunngortikkuminaapput. Taakku angussagaanni inuussutissarsiutit aqqissugaanerata siammasissuunissaa ilaatigut pisariaqarpoq suliffeqarfinnilu pisortat

IMARISAI

- 3 AALISARLUARTOQARPOQ
AALISAKKALLU AKII
PITSAALLUTIK
- 4 INUSSUTISSARSIORNIKKUT
INERIARTORNEQ
NAMMINEERNERULERNERLU
- 5 AALISARNERUP
INERIARTORNERA
INATSISSAMULLU
SIUNNERSUUTIT
- 6 SULISINNAASUT
PISINNAASAAT
- 6 MITTARFIIT ANINGAASAL-
ERSORNEQARNERILU

Kalaallit Nunaanni aningaasaqarneq ukiuni kinguller- ni siuariartorluarpoq. Aalisakkat qaleruallillu amer- lanerusut pisarineqartarput akiisalu pitsaasuunerat tassunga pissutaaqataavoq, kisianni aamma atuineq aningaasaliisarnerrillu qaffariarsimapput aatsitassarsi- ornermilu aatsitassanik pīaasoqarnerulersimalluni. Mittarfissanut aningaasaliinissat ilimagisatut pi- viusunnngortinneqassappata ukiuni tulluuttuni aningaasaqarnikkut akit qaffariapiloornissaat aarle- qqutigineqarsinnaavoq. 2014-2016-mi aningaasaqar- neq ukiumut 4,4 procent-imik qaffariarpoq. Kalaallit Nunaanni Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit oktober-imi nalunaarusiaminni naatsorsuutigaa BNP-ip qaffariarnera 2017-imi 1,2 procent-imut ap- parsimasoq 2018-imi 2019-imilu 3 procent-ip missa- aniissasoq.

Aningaasaqarnikkut siuariartornerup kinguneranik sulisussaaleqisoqarpoq, suliasaqaqfinni sumiiffin- nilu assigiinngitsuni. Suliffissaaleqineq ataavartumik naatsorneqarneq ajorpoq, misissukkanulli uuttuutit pigineqartut tunngavigalugit Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit naatsorsorpaat suliffissaaleqi- neq – Danmark-imi naatsorsueriaaseq assingusoq atorlugu– 2014-imi sulisinnaasut 10 procent-iannit 2018-imi apparsimasoq 5 procent ataatilerlugu. Su- lisussaaleqineq aaqqiiviginiarlugu ilaatigut nunanit allanit sulisussarsiortoqartarpoq, tassani ilinniar- simanngitsut ilaallutik. Nunap aningaasaqarnerani aningaasaqarnikkut ingerlalluortoqartoq takuneqar- sinnaavoq.

Ukioq 2014 minillugu ukiuni kinguller- ni ingerlatsi- ner- mut sanaartornermullu konto-mi sinneqarto- ortarsimavoq, amigartoortoqarnissaanik missinger- suusior- toqartarsimagaluartoq. Mittarfiliortiternerit aallartinneqassappata aningaasaqarnikkut politikki sukaterneqarsinnaavoq allanik aningaasartuuteqar- pallaarnaveersaaqqissaarnikkut.

Aningaasaqarnikkut inuussutissarsiummik ataasiin- narmik, aalisarnermik, isumalluuteqarneq pissuti- galugu Namminersorlutik Oqartussat, siornatigullu Namminersornerullutik Oqartussat, ukiorpassuarni akiligassarsinissaminnik tunuarsimaarsimapput. Taamaattumik aningaasaqarnerup iluani akiitsut appariartorsimapput. Namminersorlutik Oqartussat, kommuunit, Namminersorlutillu Oqartussanit pigi-

Kalaallit Nunaat pillugu paasissutissat

Boks 1

Nunap aningaasai	Danskit koruunii
Inuit amerlassusii (amerlassusii, 2018-ip aallartinnerani)	55.860
Taakkunannga Nuummiittut (illoqarfiit pingaarnersaat)	17.796
Inuit 18-64-inik ukiullit	36.244
Sulisinnaasut ¹ (2016)	24.922
Suliffissaaleqisut ² (2016)	1.971
BNP (mia. kr., 2016)	18,2
Inummut ataatsimut ³ (1.000 kr.)	326,2

Tigusiffik: Naatsorsueqqissaartarfik, Danmarks Statistik aamma nammineq naatsorsuinerit.

1. Suliffillit amerlassusii, qaammatit amerlassusiisa agguaqatigiinnerat.
2. ILO-p definitionia qanillattorlugu, qaammatit amerlassusiisa agguaqatigiinnerat.
3. Danmarkimi inummut ataatsimut BNP sanilluutissagaanni 2016-imi 361.000 kr.-it missaaniissimavoq.

Kalaallit Nunaanni aningaasaqarnerup siuariartorluarnera

Tabel 2

	2012	2013	2014	2015 ¹	2016 ¹	2017 ²	2018 ²	2019 ²
BNP	1,4	-1,7	5,3	0,3	7,7	1,2	2,9	3,0
Nioqqutissanik kiffartuussiner- millu tunisinernik eqqussuineq	-30,0	-6,6	-11,5	-1,8	6,4	-1,7	7,0	9,7
Pilersuineq tamarmi	-13,9	-3,8	-1,2	-0,3	7,1	0,5	4,3	5,2
Inuit atuinerat	-1,4	-1,8	2,3	0,0	3,8	1,2	1,9	2,6
Pisortat atuinerat	1,0	4,1	-0,2	-0,4	3,5	0,7	0,6	0,6
Tamakkiisumik aningaasaliinerit	-38,6	-20,9	-22,2	16,0	11,1	2,7	5,2	18,9
Taakkunannga aatsitassarsiorneq	-59,9	-49,2	-52,7	68,4	-41,8	-19,8	19,6	12,1
Taakkunannga inissiat sanaartukkallu	3,2	-21,1	-11,0	19,5	31,0	4,4	2,7	24,4
Nioqqutissanik kiffartuussiner- nillu tunisineq	-3,9	2,4	11,8	-10,5	12,8	-2,3	11,0	2,9

Suunera: Pilersuinermit oqimaaqatigiinneq, ukiumut qaffakkartorneq procentinngorlugu.

Tigusiffik: Naatsorsueqqissaartarfik.

¹ Kisitsisit utaqqiisaagallartut.

² Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit missiliuussinerat.

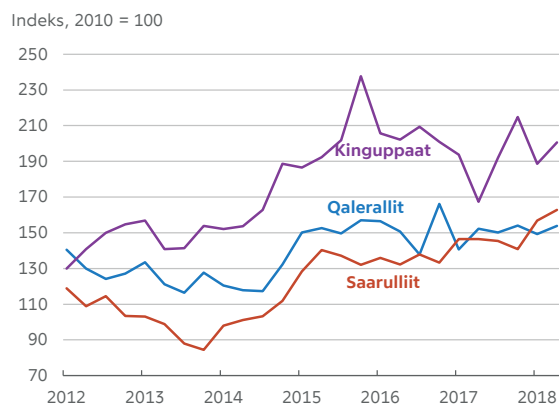
neqartut aktieselskabit 2017-ip naanerani ernialinnik tamakkiisumik akiitsoqarsimapput BNP-p 22 procentiata missaanik, ilanngaatillu peereerlugit akiitsut erniallit 6 procent-ip missaaniissimalluni. Danmarkimut sanilliutissagaanni ØMU-gæld, tamakkiisumik akiitsunut ernialinnut assingungajassinnaasoq, BNP-p 36 procent-erisimavaa.

Aalisarluartoqarpoq aalisakkallu akii pitsaallutik

Massakut aningaasaqarnikkut ingerlalluortoqarneranut pissutaasut tassaapput aalisakkat qaleruallilu pisarineqartarnerat suliarineqartarnerallu. Taassuma ersersippaa Kalaallit Nunaata avammut tunisartagai pingaarnerpaat tassaasut aalisarnermit pisarineqartartut. Nioqqutissat avammut tunineqartartut 95 procentii aalisarnermit pisarput, taakkunanngalu affaasa missaat kinguppanneersuullutik, taamaallitullu kinguppaat Kalaallit Nunaata aningaasaqarneranut pingaarnerpaajupput.

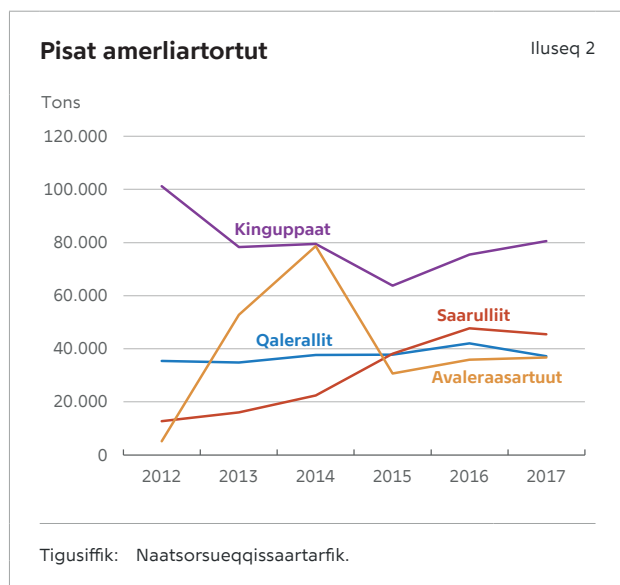
Aalisakkat akii allanngorarpallaangitsut qaffasissullu

Iluseq 1

Suunera: Allassimasoq kingulleq 2018-imi ukiumut sisamararterutaasa aappaat.

Tigusiffik: Naatsorsueqqissaartarfik.

Kinguppaat akii ukualunni nikippallaarnikuunngillat, 2010-mi akinut sanilliullugit marloriaammik akeqarlutik, takuuk iluseq 1.

Piffissamilu tassani, 2015-imi appariarneq eqqaasannigkaanni, *kinguppaat* pisarineqartut amerliersimapput, takuuk iluseq 2. Ineriartorneq tamanna 2018-imi ingerlaqqippoq, ukiup affaani siullermi pisat 20 procentimik qaffariarsimmata 2017-imi ukiup affaanut siullermut sanilliullugu. Kinguppaniarneq MSC-imik meqqeqarpoq nungusaataangitsumik ingerlanneqarluni. Aalisakkanik qalerualinnillu pisisartunut angisuunut tunisiniaraanni tamanna piumasaqaataavoq. Meqqeqarnerata kinguneraa politikkikkut pisassat aalajangerneqartartut annikitsumik assigiinngissuseqalaartarlutik biologit innersuussutaat malillugu ingerlanneqarmat kinguppanniarnermilu ungasissorlu eqqarsaatigalugu nungusaataangitsumik aalisartoqarnissaanut ilisimasat pigineqartut malinneqarlutik.

Qaleralik tassaavoq Kalaallit Nunaanni aalisarnermi aalisakkat pingaarnersaasa tulliat. Avataani sinerissamilu qanittumi aalisarneqartarpoq. Avataani aalisarneq kinguppanniarneritullu MSC-imik meqqeqarpoq. Sinerissamulli qanittumi aalisarneq, MSC-mik meqqilerneqangitsoq, umiatsiaaqanit angallateeqqanilluunniit ukiumilu qamuterallannit qimussimillu ingerlanneqartarpoq. Sinerissamut qanittumi aalisarneq sumiiffinni arlalinni pingaarutulerujussuuvoq, ingammik Qeqertarsuup Tunuani sumiiffinnilu avannarpasinnerusuni. Sinerissamut qanittumi pisassat anner-

tussusii illoqatigiinnut amerlasuunut sunniisarput taamaattumillu politikkikkut eqqartorneqarnissaa kajungerineqarparneq ajorpoq.

2017-imi qalerallit pisarineqartut 10 procent sinnerlugit ikileriarput, ukiorluuneralu tassani pisooqataavoq. 2018-imi ukiup affaani siullermi pisarineqartut 7 procentimik amerlanerusimapput 2017-imi ukiup affaanut siullermut sanilliullugu.

Qalereqatigiiaat avataani sinerissamilu qanittumi assigiinngitsumik ineriartortarput. 2019-imi biologit ukiumut pisassat innersuussutaat Davisstræde-mi Baffin-illu Kangerliumarnigani 10 procent sinnerlugu qaffariarsimapput, sinerissamulli qanittumi innersuussutaat 10-20 procent-imik appariarsimalluni, sumiiffik apeqqutaalluni. Sumiiffinni taaneqartuni kingullerni pisarineqartartut ukiut tamaasa milliartuinnavipput, aalisarnerullu sakkortuallaarsinnaanerani takussutissaasinnaalluni. Sinerissami qanittumi aalisagaqatigiit aalisarneqarpallaassagaluarpata avataani aalisagaqatigiinnut sunniuteqarnaviangi-laq.

Saarullit pisarineqartartut 2017-imi 5 procent-imik ikileriarput ukiorpassuarni amerliartorsimagalurlutik. Biologit innersuussutaat sinnerlugit ukiuni tamani pisassat sinnerneqartarsimapput, biologit anguniarsimagaluarpaat saarullit suffisinnaasut amerliartortinneqarnissaat. 2018-imi pisat aamma ikileriasimapput.

Ataatsimut isigalugu aalisarneq siuariartorpoq akillu pitsaasuullutik, sumiiffiilli ilaanni aalisakkat MSC-mik meqqeqangitsut aalisarpallaarneqaaqqajaallutik. Tamannalu ernumanarpoq.

Inussutissarsiornikkut ineriartorneq nammineernerulernerlu

Kalaallit Nunaanni kissaatigineqarpoq Danmark-imut tunngatillugu nammineernerulernissaq, inuuniarnikkut atukkanik ajornerulersitsinngikkaluarluni. Namminersulernissamut inatsimmi suliassat naalagaaffimmit isumagineqartut Namminersorlutillu Oqartussanit tiguneqarsinnaasut allassimapput. Naalagaaffiup suliassaqarfiit taakku millionilikkaanik untritilinnik aningaasartuuteqarfigisarpai. Namminersorlutik Oqartussat Naalagaaffimmit suliassaqarfimmik

tigusippat naalagaaffimmit tapiissutit allanngornavi-
anngillat. Appartinneqassappulli aatsitassarsiornermi
killigitinneqartoq sinnerlugu aningaasarsiortoqarpat.

Naalagaaffimmit tapiissutit Namminersorlutik Oqar-
tussat isertitaasa affaasa missaaniimmata, aningaasat
isertussat annertusinneqangaatsiartariaqassapput
naalagaaffimmit tapiissutit isumalluutigijunnaarne-
qassappata. Ajornarpasippoq. Aatsitassarsiornermi
aningaasat isertut qaffangaatsiannngippata minner-
paamik inuussutissarsiutit aaqqissugaanerat sia-
masinnerusariaqarpoq suliffeqarfinnilu oqartussat
aqutaanni namminersortunilu naammassisaqarsin-
naaneq annerusariaqarluni. Oqartussat suliffeqar-
fiutaat aningaasaqarnermi annertuvoq. Oqartussat
aningaasartuutaat 2016-imi BNP-p 43 procent-erivaa,
Danmarkimi 25 procent-iulluni. Appartariaqarpoq.
Namminersortuni amerlaqataanik suliffissanik piler-
sitsiniaraanni Kalaallit Nunaanni akissarsiat nunat
allat eqqarsaatigalugit akissarsiat qaffasissut ator-
lugit pilersinneqassappata sulisinnaasut siunissami
pisinnaasaannik annertuumik piunasaqaatitaqarpoq.
Inuussutissarsiutilli aaqqissugaanerat siammarniar-
lugu siuariartoqarsimavoq.

Ukiuni kingullerni takornariaqarnermi siuariartor-
toqarsimavoq, ineriartornerullu taassuma pitsann-
gorsarnissaa ilaatigut anguniarlugu mittarfeqarnerup
aaqqissugaanera allanngortinniarneqarsimavoq.
Ukiorpaalunni aatsitassarsiornermi paaasoqanngere-
ersoq maanna rubin-inik paaasoqarpoq. Inuit 30-t
missaat sulisorineqarput.

Ukiup nutaap aallartinnerata missaani anortho-
sit-imik paaaneq, aluminiumoxid-it ilaat, inunnik
taamatupajaaq amerlatigisunik sulisoqartoq aallar-
tineqassaaq.

Aatsitassarsiornermi paaasinnaangulersut arlaqar-
put. Inuussutissarsiornermi suliffissanik assigiinngis-
itaarnerusunut tapertaalluarput, naalagaaffimmilli
tapiissutit taarsernissaannut aningaasatigut tunn-
gavissatut amigarlutik.

Aatsitassanik misissuineq aamma annertusiartorpoq,
2000-ikkulli aallartinnerannut sanilliullugu appasin-
nerujussuuvoq, taamani suliffeqarfit milliardilikka-
nik atuillutik Kalaallit Nunaata kitaani qillerillutik
uuliasormata.

Aalisarnerup ineriartornera inatsisissamullu siunnersuutit

Aalisarnermut inatsisissaq ukiorpaalunni ingerlan-
neqarpoq. Oqallinnermi eqqartorneqangaatsiartoq
tassaavoq sinerissamut qanittumi avataanilu aalis-
arnerup qanoq avinneqarnissaat, ingammik kingup-
paat eqqarsaatigalugit. Inatsimmut siunnersuuti-
gineqarnikuuvoq avataani pisassanit sinerissamut
qanittumi pisassanut nuutsisoqarnissaa. Aalisariuta-
atillit avataasiortut oqaatigaat taamatut inatsise-
qalissappat eqqartuussivimmud tunniunniarlugu.
Siunissami pisassanut nalorninerup kingunerigunar-
paa aningaasaliinissaraluit kinguartinneqarneri,
taamaalilluni aalisarnermi ineriartorneq kinguaallat-
sinneqarluni.

Naalakkersuisut allanngornerannut atatillugu isu-
maqatigiisummi oktober 2018-imi aalisarnermut
inatsisissamut siunnersuutaasimasut utaqqisin-
neqarallassasut aalajangiunneqarpoq. Tassunga
taarsiullugu ataatsimiitsitaliamik pilersitsisoqassaaq
inuussutissarsiummik ingerlataqartut tamarmik pe-
qataaffigisaanik. 2019-ip ingerlanerani naammassine-
qarnissaa siunniunneqarpoq.

Kalaallit Nunaat aalisakkanik qalerualinnillu akitsu-
sersuinermigut ullumikkut nunarsuarmi siuttuuvoq.
Pisuussutinik iluaquteqarnermi akitsuut ima ilusiler-
sugaavoq kiilumut pisamut akitsuummik akiliisoqar-
tarluni, nioqqutissap niuerfimmik akia apeqqutaalluni.
Akisuneruppat aalisartunut tamanut akitsuut an-
nerussaaq. Akit qaffasippata akitsuut pissutaalluni
inuaqatigiit aamma pissaqassapput, isertitaqarpal-
laarnissaagaluaq pinngitsoortillugu, inuaqatigiin-
nimmi aalisakkat aalisarneqarsinnaanerannik aalisar-
tut angallatillit tunineqarnikumata. Pisuussutinik
iluaquteqarnermi akitsuutip saniatigut aalisartut
angallatip sinneqartoorutaanik akileraartartussaap-
put, sulisullu allatulli akissarsiaat akileraarutaasarluni.

2017-imi pisuussutinik iluaquteqarnermi akitsuummit
275 mio. kr. iluanaarutigineqarput, immiaaqqanut,
viinninut, imigassamut aalakoornartulimmut ciga-
retsinullu akitsuutit ataatsimoortinnerisa amerlaqa-
tingajaanik. Tassunga atatillugu eqqaaneqassaaq
Kalaallit Nunaanni inersimasup ataatsip imigassa-
mik aalakoornartortalimmik atuinera Danmarkimut

sanilliullugu appasinnerummat, akitsuutilli qaffasin-nerujussuullutik. Pisuussutinik isumalluuteqarnermi akitsuut aalisartunik amerlisaanerminngaanniit pitsaaneruvoq inuiaqatigiit iluanaaruteqarnissaat eqqarsaatigalugu. Taamaalisoqassagaluarpammi inuussutissarsiummi nunamut pingaarnerpaamut naammassisaqarsinnaaneq appassagaluarmat. Aalisakkat pisarineqartut amerlassusii allanngungitsut sulisartut amerlineqassagaluarpata, nammineer-nerulernissamut namminersulivinnissamullu kissaate-qarnermit ungavarternersussaaq, ingammik taama sulisussaaleqisoqartiginera eqqarsaatigigaanni.

Sulisinnaasut pisinnaasaat

Illuatungaanili sulisut pisinnaasaqarluartut pisari-aqartinneqarput, nunanit allanit sulisussarsiorneq pinngitsoortinneqassappat. Kalaallit Nunaanni najugaqavissumut ataatsimut naammassisaqarsinnaaneq taamaalilluni qaffassagaluarpog.

Tamanna anguneqassappat meeqqat atuarianni annertuumik iliuseqartoqartariaqarpoq, imaluunniit siusinnerusukkut, aamma inuk ataaseq ukiumut akunnerit amerlanerusut sulisariaqassaaq.

Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit tiimit amerlanerusut sulinissamut tunngatillugu uparu-arnikuuat inunnut amerlasuunut iluaqutaavallaas-sangitsoq, sulinerulerualarlutik akileraarneruler-tussaammata inunnullu ikiuutit appartinneqarlutik, sulinerulerualarlutillu isertitat atorsinnaasaat qaffap-riarnaviangitsut.

Pisinnaasat annertuut allannguutinullu naleqqussar-luarsinnaaneq pisariaqarput suliffiit pioreersut sulisu-lerneqassappata, aamma qularnanngilaq siunissami suliffissat taamaassapput. Aatsitassarsiornermi takor-nariaqarnermilu sulisut amerlanersaat kalaaliunissaat anguniaraanni suli tamanna ungasippoq.

Sulisinnaasut pisinnaasaat qaffassarniaraanni meeqqat atuarianni aallartittoqartariaqarpoq. Ullumikkut Kalaallit Nunaata aningaasarpasuit atuariannut atortarpai, aningaasaliissuterpassuit pis-sarsiaqarfigilluarnissaat anguniarneqartariaqarpoq aningaasaleeqqinnissaq pinngikkaluarlugu.

Mittarfiit aningaasalersorneqarnerilu

Naalackersuisut ukiorpaalunni mittarfeqarnerit al-lanngungaatsiarnissaat pilersaarutiginiuuat.

Kalaallit Nunaannut avammullu angalaniaraanni ullumikkut taamaallaat timmisartortoqarsinnaavoq, soorluttaaq nunap iluani angallannermi timmisar-torneq pingaarnerpaajusoq, qanittumut angalaneq eqqaassanngikkaanni, tassani immakkut angala-neq ilaatigut atorneqarmat. Illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni aqqusineqanngilaq, aqqusineqarnissaalu isumalluutissaanngilaq illoqarfiit nunaqarfiillu immi-nut ungasinnerujussui, kangerluit qoorukkaajuneri, qaqqat portuneri silallu nillertuunera eqqarsaati-galugit. Taamaattumik tupinnanngilaq nunap ilaani assigiinngitsuni mittarfiit sumiinnissaat, angissusis-saat sumillu tikinneqarsinnaaneri assorsuaq soqutigi-neqarmata akerleriissutaasinnaallutillu.

Kalaallit Nunaannukartut aallartullu tamangajammik Kangerlussuakkoortarput, tassanngaanniillu timmis-artunik mikinerusunut ilaallutik sumiiffissaminukar-tarlutik, ilaatigut illoqarfiit allat aqqutigeqqaarlugit. Ikittuaraannaat Kangerlussuarmuinnaq pisarput. Mittarfik Amerikamiunit 1941-mi sorsunnerup nala-ni pilersinneqartoq timmisartunit tamangajannit miffiqineqarsinnaavoq, silarlunnerlu ajungajakkami miffiqineqarsinnaajuannangajalluni. Mittarfiulli ataani nuna qeriuannartoq aakkiartulermat ukiut amerlavallaanngitsut ingerlanerini aningaasartuuti-gineqangaatsiartariaqassaaq mittarfik 2810 meter-isut takitigisoq ataannassappat.

Ukiuni arlaqalersuni Nuummi mittarfiup tallisinneqar-nissaa eqqartorneqartarsimavoq, Europa-mit Nuum-mut toqqaannaq timmisartortoqarsinnaalerlugu, amerlanernimmi Nuuk tikinneqartarmat. Kalaallit Nunaatali immikkoortuini allani taamatut iliortoqar-nissaa tunuarsimaarfigineqarsimavoq.

Inatsisartut ukioq 2015 tunngaviumik aalajanger-put Kalaallit Nunaanni nunap atortulersugaanera nutarsarneqassasoq inuussutissarsiutitigullu ineri-ar-torneq pitsanngorsarneqassasoq.

Taamaattumik Naalackersuisut 2016-mi siunnersuuti-gaat Nuummi Ilulissanilu mittarfiit 2.200 meterinut tallineqassasut Qaqortumilu nutaamik 1.500 meteri-

nik mittarfiliortoqassasoq. Europa-mit illoqarfinnut siullernut marlunnut taaneqartunut timmisartut amerlanerit atorlugit toqqaannarluni timmisartortoqarsinnaalissaaq, sulinernullu atatillugu angalassut toqqaannaq Nuummukartalerlutik takornariallu amerlanerit toqqaannaq Ilulissanukartalerlutik. Aningaasaliissutissatut naatsorsuutigineqartut 4 mia. kr. missaanniipput, Namminersorlutik Oqartussat ukiumut isertittagaasa affaasa missaat.

Suliniutit piviusunngortikkumallugit Naalakkersuisut Namminersorlutik Oqartussanit 100 procent-imik pigineqartumik ingerlatsivimmik pilersitsipput, Kalaallit Airports A/S. Mittarfiit 2,1 mia. kr.-inik aningaasaliissuteqarnikkut Namminersorlutillu Oqartussat qularnaveeqqutigalugit 2 mia. kr.-inik aningaasanik taarsigassarsiniartoqassasoq. Suliniut taamaalilluni Namminersorlutik Oqartussanut aningaasaqarnikkut annertuumik aarlerinartortaqaarpoq. Mittarfiit pingasut ataatsimut imminnut akilersinnaanerit qularnarpoq, piumasaaqatillu ajalusuussappata Namminersorlutik Oqartussat namminneerlutik aningaasaqarnerup qanoq annertutigineranut aamma Namminersorlutik Oqartussat isertitaasa amerlasusissaasa qularnaveeqqusernissaat akisussaaffigisallugu.

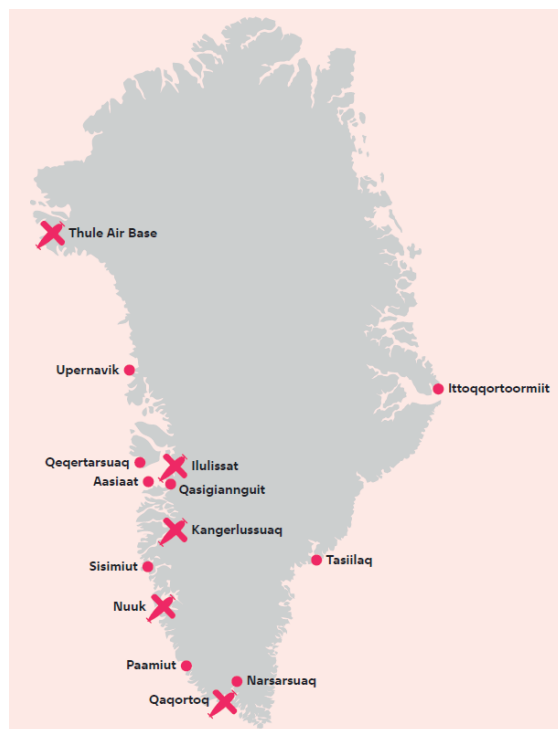
Septemberimi 2018 Naalakkersuisut qallunaallu naalakkersuisui tunngaviummik isumaqatigiissu-siorput Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornikkut ineriartornerup pitsanngorsarnissaanut Danmark peqataassasoq, mittarfeqarnermi pisariaqartutigit aningaasaleeqataanermigut.

Isumaqatigiissuttip imarisaa ima kinguneqarpoq Kalaallit Airports marlungorlugu avinneqassasoq, Nuummi Ilulissanilu mittarfinnut tunngatillugu naalagaaffiup piginneqataaffigisaanik, aappaalu Qaqortumi mittarfiimut tunngatillugu naalagaaffiup peqataaffiginngisaanik.

Nuummi Ilulissanilu mittarfiit aningaasalersornissaannut naalagaaffiup 700 mio. kr.-inik nammineq aningaasaatiminit aningaasaliinissaa siunniunneqarpoq taakkulu saniatigit 1.400 mio. kr. Namminersorlutik Oqartussanit aningaasaliissutigineqassapput, naalagaaffillu taamaalilluni ingerlatsivimmik piginneqataalerluni. Taakkua saniatigit naalagaaffiup 450 mio. kr.-inik ingerlatsiviup taarsigassarsiniarneranut qularnaveeqqusiissaaq taamalu amerlatigisunik ingerlatsivik taarsigassarsitissinnaassallugu.

Mittarfiit sumiippat

Iluseq 3

Suunera: Krydsit aappaluttut takutippaat mittarfiit eqqartorneqartut sumiinnerisut.

Isumaqatigiissut aqutigalugu Namminersorlutik Oqartussat aningaasatigit ajalusoorsinnaanerit millisissavaat taarsigassarsiniarnissaallu appartillugu, taarsigassallu erniaat aamma millisillugit. Akerlianik naalagaaffik piginneqataasutut ikinnerussuteqartutut sunniuteqataasinnaalissaaq.

Isumaqatigiissut atsiorneqareersorlu politikikkut eqqissiviillortoqalerpoq. Partii Naleraq akerliulluni naalakkersuisooqataajunnaarpoq. Partiit pingasut sinneruttut ikinnerussuteqarlutik naalakkersuisoqatigiillerput, Demokratilli suleqatigiumallugit isumaqatigiillutik angallannermut assartuinnernullu tunngasuni. Suleqatigiinnissamut isumaqatigiissut tunngavigalugu partiit isumaqatigiissummi ilaasut inatsisartunut ilaasortaata sinniisuilu atsiqataapput qallunaat naalagaaffiannik isumaqatigiissut ukiaq

manna akuerineqassasoq, Qaqortumilu mittarfissaq naammassineqassasoq.

Taamaattumik ilimanarneruvoq mittarfiliassat marlunnut ingerlatsivinnut avinneqarnissaat, Qaqortumullu tunngatillugu amigartoorutaasussaagaluartoq nunap ilaanut politikki tunngavigalugu piviusunngortinneqassasoq.

Ajornartorsiut alla kalaallit akornanni oqallinnermi tassaavoq Kangerlussuup mittarfia qulimiguulinnut taamaallaat mittarfinngussanersoq imaluunniit 1.500 meter-imut millisinneqassanersoq, nuna qeriuannartoq aakkiartortoq pissutigalugu mittarfiup ilaa atorsinnaajunnaariartortoq atorunnaarlugu.

Naalagaaffiup atsioqatiginerata kingorna USA nalunaaruteqarpoq Kalaallit Nunaanni mittarfinnut

aningaasaliinissaminut soqutiginnilluni. Ilisimaneqanngilarli qanorpiaq Amerikamiut eqqarsaatersuuteqarnerisut. Massakkut annerusumik Pituffimmi mittarfik atortarpaat.

Nuummi Ilulissanilu mittarfiliornissat siusinnerpaamik 2019-ip ingerlanerani aallartinneqarsinnaapput pilersaarutigineqarporlu ataatsikkupajaaq naammassineqarnissaat. Sulisussat annerusumik nunanit allaneersuussapput, Kalaallit Nunaata iluani sanaartornermi sulisussat suliffeqartitereemata. Sanaartornerup iluani tassungalu atasut suliassaarfiit akit qaffapiloornissaat pinaveersaartinniarlugu Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit siunnersuutigaat mittarfiit ataasiakkaarlugit suliarineqarnissaat. Taamaallilluni sanaartornermi siullermi ilisimalikkat tulliani sanaartornermi atorluarneqarsinnaassammata.

OM ANALYSE

Som en konsekvens af Nationalbankens rolle i samfundet udarbejdes analyser af økonomiske og finansielle forhold.

Analyserne udkommer løbende og omfatter bl.a. vurderinger af den aktuelle konjunktursituation og den finansielle stabilitet.

Analysen består af en dansk, engelsk og grønlandsk version. I tilfælde af tvivl om oversættelsens korrekthed gælder den danske version.

DANMARKS NATIONALBANK
HAVNEGADE 5
1093 KØBENHAVN K
WWW.NATIONALBANKEN.DK

Redaktionen er afsluttet
8. november 2018

Anders Møller Christensen
Konsulent

ØKONOMI OG PENGEPOLITIK

**DANMARKS
NATIONALBANK**